

Я. Іщук

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Дутко А. О.

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СУДОМ СПРАВ ПРО НАДАННЯ ПРАВА НА ШЛЮБ

Сім'я необхідна кожній людині, саме сім'я здійснює істотний вплив на розвиток суспільства, його моральне здоров'я і є одним з факторів підвищення соціальної активності людей. Тому життя кожної людини починається в сім'ї. А законодавство регулює порядок її створення.

Шлюб є вільним і добровільним союзом між жінкою і чоловіком, спрямованим на виникнення сім'ї, народження і виховання дітей. Однією із умов укладення шлюбу є шлюбний вік. Досягнення шлюбного віку є юридичним фактом, який породжує право на шлюб. Згідно положень ст. 22 СК України від 10.01.2002 року № 2947 – III шлюбний вік для чоловіків та жінок встановлюється у вісімнадцять років. А тому, особи, які бажають зареєструвати шлюб, мають досягти шлюбного віку на день реєстрації шлюбу. Законодавче визначення 18 річного віку з якого особа може вільно укласти шлюб, пояснюється тим, що для вступу у шлюб особа повинна досягти певного ступеню фізичної та психологічної зрілості. Однак, СК України передбачає можливість надання права на шлюб особі, яка ще не досягла шлюбного віку. Так, відповідно до СК ч. 2 ст. 23 за заявою особи, яка досягла шістнадцяти років, за рішенням суду їй може бути надано право на шлюб, якщо буде встановлено, що це відповідає її інтересам [1].

В процесуальному законодавстві встановлюється, що справи про надання права на шлюб мають розглядатись у порядку окремого провадження.

Заява про надання права на шлюб за формою і змістом повинна відповідати вимогам ЦПК України. Разом з тим, у заяві про надання права на шлюб необхідно зазначати прізвище, ім'я, по-батькові особи, з якою передбачається реєстрація шлюбу, оскільки надання права на шлюб повинно відповідати інтересам заявника, а встановити це можна лише стосовно до конкретної особи. Крім того, доцільно у заяві зазначати про те, що не існує обставин, які перешкоджають укладенню шлюбу, котрі передбачені ст. 26 СК України (кровна спорідненість, усиновлення); що нареченим відомо про сімейний стан один одного і наявність дітей. У заяві про надання права на шлюб мають бути викладені обставини, які обґрунтовують відповідність укладення шлюбу інтересам неповнолітньої особи, а також відомості про особу, з якою заявник бажає зареєструвати шлюб.

Виникає питання, які ж обставини можуть бути визнані судом поважними при зверненні до суду неповнолітніх осіб щодо отримання права на шлюб? Законодавчо встановленого переліку таких обставин не існує. Однак аналіз судової практики допоміг визначити, що майже в усіх випадках заявником є дівчина, яка є вагітною або вже народила дитину, яка спільно проживає з чоловіком і має намір отримати право на шлюб. До заяви додаються документи, що підтверджують необхідність набуття права на шлюб (наприклад, свідоцтво про народження дитини, довідку про вагітність). Для того щоб упевнитися, що друга сторона (повнолітня) бажає зареєструвати шлюб з особою, яка звернулася до суду за дозволом на реєстрацію, суд зобов'язаний викликати в судові засідання цю особу і вислухати її думки про намір зареєструвати шлюб і при позитивному результаті, а також за наявності підстав для надання права на шлюб, постановити відповідне рішення.

Тому слід зауважити, що позитивне судові рішення є юридичним фактом, який стає підставою для виникнення в особи, що звернулася до суду, права на вступ у шлюб. Із набранням рішенням суду законної сили особа набуває це право, внаслідок чого може зареєструвати шлюб із конкретною особою, зазначеною в судовому рішенні.